

แบบฟอร์มสรุปผลการตรวจราชการภาพรวมเขตสุขภาพที่ 1
รายงานผลการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2563
ประเด็นที่ 3 สุขภาพแม่และเด็ก : พัฒนาการเด็ก

1. ประเด็นตรวจราชการ : สุขภาพกลุ่มวัย : แม่และเด็ก

2. หัวข้อ : พัฒนาการเด็ก

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่ กรมอนามัย.

หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม -

4. วิเคราะห์สถานการณ์

สถานการณ์พัฒนาการเด็ก (จาก HDC 16 กรกฎาคม 2563) ข้อมูลไตรมาสที่ 2 จากผลการคัดกรองพัฒนาการพบว่าเด็กอายุ 0-5 ปี มี พัฒนาการสมวัยครั้งแรก ร้อยละ 86.35 (เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85) พบความครอบคลุมในการคัดกรองพัฒนาการร้อยละ 90.10 (เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90) พบเด็กมีพัฒนาการสงสัยล่าช้า (ครั้งแรก) ร้อยละ 34.71 (เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20) ซึ่งพบว่ามีแนวโน้มที่สามารถตรวจพบกรณีสงสัยล่าช้าได้ผ่านเกณฑ์ เด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการติดตามกระตุ้น ร้อยละ 90.43 (เป้าหมาย มากกว่า ร้อยละ 90) เนื่องจากยังอยู่ระหว่างการติดตาม พัฒนาการสมวัยรวมร้อยละ 96.06 (เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85) พัฒนาการล่าช้าส่งต่อ ร้อยละ 3.94 ส่วนข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน ธาตุเหล็ก กรดโฟลิกในหญิงตั้งครรภ์ ร้อยละ 73.09 (เป้าหมาย ร้อยละ 100) อัตราเด็กแรกเกิดถึง 6 เดือนกินนมแม่อย่างเดียว ร้อยละ 54.55 (เป้าหมาย ร้อยละ 50) ทารกแรกเกิด น้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ร้อยละ 7.01 (เป้าหมายน้อยกว่าร้อยละ 7) ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ ร้อยละ 10.76 (เป้าหมายน้อยกว่าร้อยละ 16) และเด็ก 0-5 ปี ได้รับยารักษาเสริมธาตุเหล็ก ร้อยละ 51.57 จำนวนเด็กได้รับการเจาะ Hct/CBC 12072 คน พบซีด ร้อยละ 27.16

ข้อมูลการใช้ DSPM ในผู้เลี้ยงดู จังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 80.21 (ถามผู้เลี้ยงดู/และหรือบันทึกในคู่มือ DSPM) จังหวัดลำพูน ร้อยละ 70.24 (สอบถามผู้เลี้ยงดู) จังหวัดลำปาง ร้อยละ 70.02 (บันทึกในคู่มือ DSPM) จังหวัดเชียงราย ร้อยละ 58.67 (สอบถามผู้เลี้ยงดูและบันทึกในคู่มือ DSPM) ทดสอบที่อายุ 9 , 18 เดือน ทำได้ร้อยละ 35 จังหวัดแพร่ ร้อยละ 88.1 (สอบถามผู้เลี้ยงดู) จังหวัดน่าน ร้อยละ 54.77 (สอบถามผู้เลี้ยงดูและบันทึกในคู่มือ DSPM) สุ่มประเมิน 3 ขั้นตอนใน 6 อำเภอ 63 ราย ทำครบ 3 ขั้นตอน ร้อยละ 74.60 (สอบถาม บันทึกในคู่มือ DSPM ทดสอบทำ) จังหวัดพะเยา ร้อยละ 64.80 (สอบถาม บันทึก ทดสอบ) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ร้อยละ 39.06 (บันทึกในคู่มือ DSPM)

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
สาเหตุ 1.การขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดย 4 กระทรวงหลัก ยังเป็นการบูรณาการเชิงนโยบาย ส่วนการปฏิบัติยังมีการทำงานแยกส่วนของแต่ละกระทรวง การ	1.1 หน่วยงานสาธารณสุขนำเสนอ ข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา และวางแผนทางแก้ไขปัญหาเรื่องพัฒนาการของเด็กปฐมวัยต่อคณะอนุกรรมการเด็กปฐมวัย เพื่อจัดงบประมาณมาเพื่อดำเนินกิจกรรมแก้ไขปัญหา	จังหวัดเชียงใหม่ 1. จังหวัดเชียงใหม่มีการจัดระบบการเก็บข้อมูลการใช้ DSPM ในผู้เลี้ยงดูเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งจังหวัด มีการบันทึกข้อมูลการได้รับแจกคู่มือ DSPM เด็กแรกเกิด ร้อยละ 81.22 การนำคู่มือ DSPM มารับ

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
สนับสนุนงบประมาณโครงการในพื้นที่ยังไม่ครอบคลุมและเพียงพอ 2. การใช้ DSPM ในพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู วิเคราะห์หาสาเหตุการไม่ใช้ เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการใช้ 3. รูปแบบการจัดบริการโรงเรียนพ่อแม่ เรื่องการใช้ DSPM เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมพัฒนาการ ยังไม่มีระบบวิเคราะห์ ประเมินผลถึงภาวะความรอบรู้สุขภาพด้านการใช้ DSPM ของผู้เลี้ยงดู(การรับรู้ข้อมูล การปรับพฤติกรรม การบอกต่อ) เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถใช้เครื่องมือ DSPM ในการเลี้ยงดูบุตรหลานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการคิดหลักสูตรร่วมเน้นการนำเสนอให้ทำตามรูปแบบที่ได้ตั้งไว้ 4.ระบบการจัดเก็บข้อมูลรูปแบบ การใช้คู่มือ DSPM ในผู้เลี้ยงดู ยังไม่เป็นระบบเดียวกันของทั้งเขตสุขภาพที่ 1 และยังไม่ปรากฏข้อมูลใน HDC	1.2 บูรณาการแผนงานร่วมของจังหวัดโดย 4 กระทรวงวางแผนร่วมกัน กำหนดบทบาทหน้าที่ การใช้งบประมาณและจัดมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก 2.1วิเคราะห์ข้อมูล หาสาเหตุของการไม่ใช้คู่มือ DSPM ของผู้เลี้ยงดู และวางแผนแนวทางแก้ไขปัญหที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้คู่มือ DSPM เพิ่มขึ้น ปรับกระบวนการความคิด (MINDSET) การใช้ DSPM เป็นเครื่องมือของผู้เลี้ยงดูส่งเสริมบุตรหลานให้มีพัฒนาการที่ดีภายใต้คำแนะนำของบุคคลากรสาธารณสุข ปรับ process กระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ให้พ่อแม่มีความรอบรู้สุขภาพ health literacy ให้ความรู้ อสม.และให้อสม.มีส่วนช่วยผลักดัน ติดตามส่งเสริมผู้เลี้ยงดูในชุมชนให้ใช้คู่มือ DSPM เพิ่มขึ้นตั้งแต่แรกเกิดควบคู่กับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ปรับสิ่งแวดล้อม ปรับเครื่องมือส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอื่นๆเช่น วีดีโอ application ใช้ร่วมกับคู่มือ DSPM เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึง เข้าใจและเพิ่มการใช้คู่มือ DSPM 3.1 ถอดบทเรียน วิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดบริการโรงเรียนพ่อแม่เรื่องการใช้ DSPM รูปแบบเดิมปรับเปลี่ยนกระบวนการเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ สร้าง service model ใหม่ ให้ผู้เลี้ยงดูมีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตรการแก้ไขปัญหา และมีส่วนร่วมหลักในการใช้เครื่องมือ DSPM ภายใต้การกำกับดูแลของบุคคลากร	บริการที่คลินิก WCC ร้อยละ 37.17 การใช้คู่มือ DSPM ในผู้ปกครอง (บันทึกในคู่มือ DSPM หรือ ถามผู้เลี้ยงดู) ร้อยละ 80.21 2. กระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ในคลินิกบริการ - คลินิกฝากครรภ์ มีการแนะนำคู่มือ DSPM ในโรงเรียนพ่อแม่ แผนกหลังคลอดมีการฝึกทักษะการใช้ คู่มือDSPM พ่อแม่ผู้ดูแลเด็ก แบบกลุ่ม - คลินิกเด็กสุขภาพดี มีการติดตามและฝึกทักษะต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนการสอน 12 เรื่อง เกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการ การดูแลภาวะโภชนาการ การดูแลเรื่องฟัน เพื่อใช้ในคลินิก WCC เผยแพร่ไปยัง รพช. จังหวัดลำพูน 1. จังหวัดลำพูนมีการจัดระบบการเก็บข้อมูลการใช้ DSPM ในผู้เลี้ยงดูเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งจังหวัด ทำได้ร้อยละ 70.24 เป็นการเก็บข้อมูลแบบถามคำถาม ยังไม่ได้จากการบันทึกหรือสาธิตให้ทำ 2. กระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ในคลินิกบริการ - คลินิกฝากครรภ์ มีการแนะนำคู่มือDSPM ในโรงเรียนพ่อแม่ แผนกหลังคลอดมีการฝึกทักษะการใช้ คู่มือDSPM พ่อแม่ผู้ดูแลเด็ก แบบกลุ่ม - คลินิกเด็กสุขภาพดี มีการติดตามและฝึกทักษะต่อเนื่อง จังหวัดลำปาง 1.จังหวัดลำปางมีระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้DSPM ในผู้เลี้ยงดูเป็นระบบเดียวกันทั้งจังหวัด (ต.ค.62-มิ.ย.63)โดยมีการเก็บข้อมูลตั้งแต่กระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ช่วงฝาก

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
	สาธารณสุข 4.MCH BOARD / เขตสุขภาพ / ศูนย์อนามัยที่ 1 จัดทำระบบการจัดเก็บข้อมูล รูปแบบการจัดเก็บข้อมูลของเขตสุขภาพที่1เพื่อใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	ครรภ์ในไตรมาส3 พ่อแม่ที่ได้รับการอธิบายให้รู้จักคู่มือ DSPM ร้อยละ 99.57 ในช่วงหลังคลอด (ภายใน 42 วัน) จำนวนพ่อแม่ที่เข้าโรงเรียนพ่อแม่และได้รับคู่มือ DSPM ร้อยละ 97.55 และจำนวนพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูที่ผ่านการประเมินการใช้DSPM ร้อยละ 91.59 ในคลินิกสุขภาพเด็กดี พ่อแม่/ผู้ปกครองที่ใช้คู่มือ DSPM กระตุ้นพัฒนาการเด็กก่อนมารับบริการ (ร่องรอยการใช้) ร้อยละ 70.02 พ่อแม่ ผู้ปกครองที่ใช้คู่มือ DSPM แล้วพบว่าเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าด้วยตัวเองร้อยละ 36.66 ครูพี่เลี้ยงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้คู่มือ DSPM เฝ้าระวังพัฒนาการเด็กพบสงสัยล่าช้าแล้วส่งต่อ ร้อยละ 4 2.กระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ในคลินิกบริการ - คลินิกฝากครรภ์ มีการแนะนำคู่มือDSPM ในโรงเรียนพ่อแม่ ในไตรมาส 3 แผนกหลังคลอดมีการฝึกทักษะการใช้ คู่มือDSPM พ่อแม่ผู้ดูแลเด็ก แบบเป็นครอบครัว - คลินิกเด็กสุขภาพดี มีการติดตามและฝึกทักษะต่อเนื่องและเน้นย้ำให้เอาคู่มือ DSPM มาด้วยทุกครั้งที่มาใช้บริการ และ CPM อำเภอก็มีการจัดการสอนพ่อแม่ ผู้ปกครอง ภายใต้โครงการส่งเสริมและสร้างความรู้ด้านสุขภาพสตรีตั้งครรภ์และการดูแลเด็กปฐมวัย จังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ 2563 3.พัฒนาศักยภาพอสม. มีการกำหนดให้ออกเยี่ยมบ้าน เด็กที่สงสัยล่าช้า เพื่อให้มีทักษะในการประเมินพัฒนาการร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบ บรรจุ

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
		เนื้อหา DSPM ในหลักสูตร อสม.ใหม่ จังหวัดแพร่ 1.จังหวัดแพร่มีการจัดระบบการเก็บข้อมูลการใช้ DSPM ในผู้เลี้ยงดูเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งจังหวัด พบว่าผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นปู่ย่า ตายาย ร้อยละ 53.4 พ่อแม่ ร้อยละ 46.6 พบว่าอ่านและใช้คู่มือ DSPM ร้อยละ 88.1 ไม่ใช่ ไม่อ่าน ร้อยละ 9.7 อ่านแต่ไม่ใช้ ร้อยละ 2.2 เป็นการเก็บข้อมูลแบบถามคำถาม ยังไม่ได้ดูจากการบันทึกหรือสาธิตให้ทำ 2.กระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ในคลินิกบริการ - คลินิกฝากครรภ์ มีการแนะนำคู่มือDSPM ในโรงเรียนพ่อแม่ แผนกหลังคลอดมีการฝึกทักษะการใช้ คู่มือDSPM พ่อแม่ผู้ดูแลเด็กแบบกลุ่ม - คลินิกเด็กสุขภาพดี มีการติดตามและฝึกทักษะต่อเนื่อง จังหวัดน่าน 1.จังหวัดน่านมีการจัดระบบการเก็บข้อมูลการใช้ DSPM ในผู้เลี้ยงดูเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งจังหวัดแต่ยังไม่ได้ใช้แบบประเมินเดียวกันทั่วทั้งจังหวัด อย่างไรก็ตามจากการสำรวจแม้จะพบว่า ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่เป็นปู่ย่า ตายาย ร้อยละ 60 แต่ผู้เลี้ยงดูประมาณครึ่งหนึ่งมีการอ่านและใช้คู่มือ DSPM ร้อยละ 54.77 จากการสอบถามจำนวน 2,945 คน ใช้คู่มือ 1,613 คน นอกจากนี้มีการลงพื้นที่เพื่อสุ่มประเมิน 3 ขั้นตอน (สอบถามการใช้ ตรวจสอบร่องรอยการบันทึก และให้ผู้เลี้ยงดูสาธิตกลับการตรวจพัฒนาการและส่งคลิปวิดีโอ) ใน 6 อำเภอ จำนวนผู้เลี้ยงดู 63 คน พบว่ามีการใช้คู่มือครบ 3 ขั้นตอนจำนวน

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
		47 คน คิดเป็นร้อยละ 74.60 2.กระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ในคลินิกบริการ - คลินิกฝากครรภ์ มีการแนะนำคู่มือDSPM ในโรงเรียนพ่อแม่ แผนกหลังคลอดมีการฝึกทักษะการใช้ คู่มือDSPM พ่อแม่ผู้ดูแลเด็กแบบกลุ่ม - คลินิกเด็กสุขภาพดี มีการติดตามและฝึกทักษะต่อเนื่อง จังหวัดพะเยา 1. จังหวัดมีกลไก คณะอนุกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัด มีการประชุมและทำแผนปฏิบัติงานร่วมกันในการขับเคลื่อนงานพัฒนาการเด็ก และขับเคลื่อนดำเนินงาน พัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 2. โรงพยาบาลพะเยา มีแพทย์พัฒนาการเด็ก และเจ้าหน้าที่ที่เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก ทำให้มีการดำเนินงานพัฒนาการเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็น Coaching แก่เครือข่าย รพช. รพสต. ในจังหวัด มีการวางแผนนิเทศติดตามทุกอำเภอ เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID 19 มีการปรับระบบบริการและจัดการเรื่องการให้บริการ และการนัดหมายใหม่เพื่อป้องกันโรคระบาดในพื้นที่ จึงทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามที่กำหนด 3. ระบบบริการของโรงพยาบาลพะเยา มีการปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรค COVID 19 โดยเน้นการใช้คู่มือ DSPM ของพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก มีการแจกและสอนทักษะการใช้คู่มือ DSPM ในแผนกหลังคลอด ฝึกทักษะพ่อแม่และมีการติดตามทุกครั้งที่มาใช้บริการ ทั้งในโรงพยาบาลพะเยา และ รพช.รพสต.

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
		ทุกแห่ง มีการทำของอุปกรณ์กระตุ้นพัฒนาการให้พ่อแม่ได้ฝึก โดยจิตอาสา กลุ่มเด็กโรคเรื้อรังและครูจากศูนย์การศึกษาพิเศษ 4. โรงพยาบาลพะเยา มีการสำรวจและติดตามเก็บข้อมูลการใช้คู่มือ DSPM ของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก โดยรูปแบบการเก็บข้อมูล 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1.การสอนฝึกโดยใช้อุปกรณ์กระตุ้นพัฒนาการ 2.การสอบถาม 3.การดูบันทึกในคู่มือ DSPM 4.การทดสอบการใช้คู่มือ DSPM จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า - เก็บข้อมูล ใน 4 อำเภอ 36 รพสต. จำนวน 1545 คน (เครือข่าย รพ.พะเยา) มีการใช้ DSPM ของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 76.2 ไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 73.3 กลุ่มที่ใช้มากที่สุดคืออายุ 13-15 เดือน ใช้ DSPM ร้อยละ 80 - เก็บข้อมูล ใน 6 อำเภอ 60 รพสต. จำนวน 3530 คน การใช้ DSPM ของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก (เริ่ม ไตรมาสที่ 2) ร้อยละ 64.80 จังหวัดเชียงราย 1. จังหวัดมีกลไก คณะอนุกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัด มีการประชุมและทำแผนปฏิบัติงานร่วมกัน จัดทำกรอบแนวคิดการพัฒนางานพัฒนาการเด็ก และ OKRs เด็กปฐมวัยพัฒนาการสมวัยพร้อมเรียนรู้ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาการเด็ก และขับเคลื่อนดำเนินงาน พัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การวิเคราะห์ GAP แนวทางการส่งต่อ Smart COC 2. ระบบบริการของโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ มีการปรับ

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
		กิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรค COVID 19 โดยเน้นการใช้คู่มือ DSPM ของพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก มีการแจกและสอนทักษะการใช้คู่มือ DSPM ในแผนก หลังคลอด ผักทักษะพ่อแม่และมีการติดตามทุกครั้งที่มารับบริการ 3. จังหวัดเชียงราย มีการสำรวจและติดตามเก็บข้อมูลการใช้คู่มือ DSPM ของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก เริ่ม เริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลไตรมาสที่ 3 ปีงบประมาณ 2563 ดำเนินการได้ร้อยละ 58.67 จากการสอบถามและการบันทึกในคู่มือ DSPM ทุกช่วงอายุ เวลาตรวจที่ WCC และให้ทดสอบให้ทำในช่วงอายุ 9 และ 18 เดือน ทำได้ร้อยละ 35 จังหวัดแม่ฮ่องสอน 1. จังหวัดมีกลไก คณะอนุกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัด มีการประชุมและทำแผนปฏิบัติงานร่วมกัน จัดทำกรอบแนวคิดการพัฒนางานพัฒนาการเด็ก และ OKRs เด็กปฐมวัยพัฒนาการสมวัยในการขับเคลื่อนงานพัฒนาการเด็กและขับเคลื่อนดำเนินงาน พัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เน้นความครอบคลุมการตรวจคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย และการติดตามกระตุ้นพัฒนาการเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าหรือสงสัยล่าช้า ส่งเสริมพ่อแม่ผู้ปกครองใช้คู่มือ DSPM และพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็ก การประสานและส่งต่อ พมจ./อปท.ดูแลเด็กและครอบครัวด้วยโอกาส เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าและพิการ

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
		2. ระบบบริการของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรค COVID 19 โดยเน้นการใช้คู่มือ DSPM ของพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก มีการแจกและสอนทักษะการใช้คู่มือ DSPM ในแผนกหลังคลอด ผูกทักษะพ่อแม่และมีการติดตามทุกครั้งที่มารับบริการ การจัดทำสื่อออนไลน์ การกระตุ้นติดตามโดย อสม. 3. จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการสำรวจและติดตามเก็บข้อมูลการใช้คู่มือ DSPM ของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ใน 9 อำเภอ จำนวน 2542 ราย พบว่า การใช้คู่มือ DSPM ของพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 993 ราย คิดเป็น ร้อยละ 39.06 มีการวิเคราะห์ข้อมูลสาเหตุของการไม่ใช้คู่มือ DSPM ของพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก พบว่าสาเหตุที่ไม่ได้ใช้คู่มือ DSPM ได้แก่ อ่านหนังสือไม่ออก ร้อยละ 23.66 ไม่มีเวลา ร้อยละ 30.92 ไม่ใช่หน้าที่พ่อแม่(ไม่เห็นความสำคัญ) ร้อยละ 30.85 หาย ร้อยละ 15.9 ไม่ได้รับแจก ร้อยละ 4.30 อื่นๆ ร้อยละ 0.58 นอกจากนี้ยังพบว่า มีการตรวจพบพัฒนาการล่าช้าโดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และพามาพบเจ้าหน้าที่ ก่อนนัด จำนวน 40 ราย คิดเป็น ร้อยละ 4.06 ซึ่งทำให้มีการกระตุ้นและช่วยเหลือได้รวดเร็วขึ้น

5. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

-

6. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ สำหรับพื้นที่...

1. จังหวัดควรมีระบบการเก็บข้อมูลการใช้ DSPM ในผู้เลี้ยงดูเป็นรูปแบบเดียวกันของทั้งจังหวัดและเขตสุขภาพที่ 1 โดยทำรูปแบบในการถามแบบสอบถาม บันทึกในคู่มือ DSPM การสุ่มสาธิตให้ทำเพื่อประเมินความถูกต้องในการใช้จริง วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และค้นข้อมูลแก่พื้นที่ เพื่อจัดทำแผนงานโครงการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และเพื่อส่งเสริมผู้เลี้ยงดูให้ใช้คู่มือ DSPM ในการส่งเสริมพัฒนาการเพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมให้ผู้เลี้ยงดูมีส่วนร่วมในการวางแผนการดูแลบุตรหลานผ่านระบบโรงเรียนพ่อแม่ การให้การบ้านพ่อแม่ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดูแลอย่างต่อเนื่อง

2. มีการประชาสัมพันธ์เครื่องมือส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอื่นๆ เช่น วิดีโอ Application ใช้ร่วมกับคู่มือ DSPM เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึง เข้าใจ และเพิ่มการใช้ DSPM ในผู้เลี้ยงดูในการกระตุ้นพัฒนาการเด็ก โดยเฉพาะผู้เลี้ยงดูที่เป็นผู้สูงอายุ เพื่อช่วยพัฒนาพัฒนาการและสติปัญญาของบุตรหลาน

3. บูรณาการการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยการขับเคลื่อนผ่านอสม.เชี่ยวชาญด้านแม่และเด็กในชุมชน เพื่อให้เกิดการกระตุ้นให้ผู้เลี้ยงดูเห็นความสำคัญและใช้คู่มือ DSPM มากขึ้นควบคู่กับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

สำหรับส่วนกลาง.....

1. ควรมีการจัดเก็บข้อมูลการใช้ DSPM ในผู้เลี้ยงดูให้เป็นระบบเดียวกันทั้งเขตสุขภาพที่ 1 เพื่อใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และสร้างระบบการจัดเก็บข้อมูลใน HDC

ผู้รายงาน แพทย์หญิงสิตาพัฒน์ ยุตบุตร นายแพทย์เชี่ยวชาญ
นางกฤษณา กาเผือก นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
วัน/เดือน/ปี 3 สิงหาคม /2563
E-mail sidapany@yahoo.com